

**Національна академія наук України
ІНСТИТУТ КЛІТИННОЇ БІОЛОГІЇ ТА ГЕНЕТИЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІКБГІ НАН України
академік НАН України

Микола КУЧУК

наказ № 20 від «30» червня 2023 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
про порядок перезарахування результатів навчання
(навчальних дисциплін) в аспірантурі
Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України**

СХВАЛЕНО

вченою радою ІКБГІ НАН України
протокол № 5 від 27 червня 2023 р.

КИЇВ
2023

I. Загальні положення

1.1. Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в аспірантурі Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України (далі - Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII у редакції станом на 12.05.2022 р.; постанов КМУ «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 р. № 44; «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23 березня 2016 р. № 261; «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12.08.2015 р. № 579, «Методичних рекомендацій щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах»; розпорядження Президії НАН України від 25.04.2016 № 259 «Про діяльність наукових установ Національної академії наук України щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти»; Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії та доктора наук в ІКБГІ НАН України, Правил прийому на навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) та наукового рівнів вищої освіти в Інституті клітинної біології та генетичної інженерії НАН України (далі – ІКБГІ НАН України) відповідного року).

1.2. Це Положення визначає порядок визнання результатів навчання (навчальних дисциплін) для здобувачів, які:

- продовжують навчання в аспірантурі ІКБГІ НАН України після академічної відпустки або повторного навчання;
- поновлені на навчання в аспірантурі ІКБГІ НАН України після відрахування (зокрема і ті, що перервали навчання в інших ЗВО);
- переведені до аспірантури ІКБГІ НАН України з інших закладів вищої освіти;
- є учасниками програм академічної мобільності на території України чи поза її межами (далі – Учасники);
- вступають до аспірантури ІКБГІ НАН України для одночасного навчання за іншою спеціальністю.

1.3. Основі терміни і їх визначення:

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання

становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС. Кредити присвоюються Учасникам після завершення необхідної навчальної діяльності та досягнення відповідних результатів навчання, що підтверджується належним оцінюванням. Кількість кредитів, що присвоюється Учаснику, який демонструє досягнення результатів навчання, дорівнює кількості кредитів, що відповідають освітньому компоненту.

Академічна довідка – поточний запис освітніх досягнень Учасника, зокрема, для академічної мобільності, у якому зазначені освітні компоненти, які вони опанували, кількість набутих кредитів ЄКТС та отримані оцінки.

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Перезарахування кредитів – процес визнання кредитів, присвоєних в іншому закладі вищої освіти.

Ступенева мобільність – навчання у закладі вищої освіти, відмінному від постійного місця навчання Учасника, з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше закладів вищої освіти одночасно.

Кредитна мобільність – навчання у закладі вищої освіти, відмінному від постійного місця навчання Учасника, з метою здобуття кредитів ЄКТС та/або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів ЄКТС), що будуть визнані у закладі вищої освіти постійного місця навчання вітчизняного чи іноземного Учасника. При цьому загальний період навчання для таких Учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним.

Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

1.4. Перезарахування кредитів на основі Договорів про співпрацю з ЗВО здійснюється автоматично.

Для Учасника, який подає до аспірантури ІКБГІ НАН України Академічну довідку про зараховані результати навчання в іншому ЗВО, з яким немає діючого Договору про співпрацю, перезарахування кредитів здійснюється відповідно до розділу 3 цього документу.

II. Визнання результатів навчання

2.1. Визнання результатів навчання здійснюється на основі ЄКТС. Порівняння обсягу навчального навантаження ґрунтується на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти відповідно до академічної довідки або іншого документа та результатів навчання, запланованих освітньо-науковою програмою (ОНП) ІКБГІ НАН України.

2.2. Обсяг додаткових кредитів, які аспірант може отримати за навчальний рік (повторне вивчення дисциплін, ліквідація академічної різниці), не повинен перевищувати 30 кредитів за семестр.

2.3. Неформальна та інформальна освіта, як правило, організовується у вигляді короткострокових курсів, майстер-класів, семінарів тощо. Основними цілями такої освіти є задоволення особистісних та пізнавальних потреб її учасників.

2.4. Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством.

2.5. Право на визнання результатів навчання у неформальній освіті поширюється на здобувачів ступеня доктор філософії аспірантури ІКБГІ НАН України.

2.6. Види неформальної та інформальної освіти:

- професійні курси/тренінги – це тренінги та/чи семінари з підвищення кваліфікацій та/чи здобуття нових навичок. Як правило, професійні курси проводяться в короткі періоди та в умовах «коворкінг простору»;
- громадська освіта – проекти, які направлені на широкі верстви населення, особливо молодь, виконувати свою роль як активних громадян;
- онлайн освіта – інтернет-курси з великомасштабною інтерактивною участю та відкритим доступом через мережу Інтернет як самих слухачів, так і спікерів;
- мотиваційні лекції – навчання, яке базується на представленні кращих практик та досягнень спікера, дискусіях щодо практичного застосування набутих під час навчання навичок.

2.7. Визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті дозволяється для дисциплін, які знаходяться в індивідуальному навчальному плані.

2.8. Здобувач освіти звертається із заявою до гаранта ОНП з проханням про визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті. До заяви можуть додаватися будь-які документи (сертифікати, свідоцтва тощо), які підтверджують ті вміння, які здобувач освіти отримав під час навчання.

2.9. Гарант ОНП визначає навчальну дисципліну, що пропонується для перезарахування на основі визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті, або обґрунтовано відмовляє в цій можливості.

2.10. Гарант ОНП та викладач, який викладає ту саму або споріднену навчальну дисципліну, розглядають заяву здобувача освіти, вивчають надані документи, за необхідності проводять співбесіду із здобувачем та або перезараховують результати навчання, або призначають атестацію.

2.11. За умови необхідності проведення атестації, здобувача освіти ознайомлюють з програмою навчальної дисципліни та переліком питань, які

виносяться на підсумкове оцінювання. В такому випадку здобувачу дається 10 робочих днів для підготовки до атестації, за результатом якої виставляється підсумкова оцінка за шкалою національною та ЄКТС. Якщо здобувач отримав менше 60 балів, то йому не зараховуються результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті.

2.12. За підсумками роботи формується протокол, у якому міститься висновок про зарахування чи не зарахування відповідної дисципліни (кредитів дисципліни). Протоколи зберігаються протягом 4 років.

2.13. При перезарахуванні навчальної дисципліни до навчальної картки здобувача вносяться: назва дисципліни, загальна кількість годин/кредитів, оцінка та підстава щодо перезарахування (номер протоколу експертної комісії). Здобувач звільняється від вивчення перезарахованої дисципліни у наступному семестрі.

2.14. У разі негативного висновку щодо визнання результатів навчання здобувач має право звернутися із заявою про апеляцією до голови апеляційної комісії. Апеляційна комісія протягом 5 робочих днів за результатами розгляду скарги приймає обґрунтоване рішення про повне або часткове задоволення скарги чи про залишення поданої скарги без задоволення.

III. Порядок перезарахування навчальних дисциплін

3.1. Перезарахування - це з'ясування відповідності змісту та обсягу Компонент (зокрема програмних результатів навчання, кількості кредитів ЄКТС), прослуханих в іншому закладі вищої освіти, до зазначених у навчальному плані ОНП ІКБГІ НАН України (а не повторне складання екзамену чи заліку).

3.2. Перезарахування Компонент здійснюється на підставі заяви здобувача вищої освіти на ім'я гаранта ОНП, академічної довідки або витягу з навчальної картки здобувача вищої освіти чи копії завіреного індивідуального навчального плану для процедури переведення з іншого ЗВО.

3.3. Перезарахування результатів раніше складених здобувачем вищої освіти обов'язкових Компонент здійснює в.о. завідувача відділом аспірантури на підставі одноосібного рішення.

3.4. Перезарахування навчальних дисциплін здійснюється за заявою здобувача вищої освіти на підставі академічної довідки встановленого зразка або іншого документу (для іноземних ЗВО), який підтверджує результати навчання. При цьому можуть додатково надаватися Каталоги курсів, Договір про навчання, Договір про практику/стажування, Сертифікат про практику/стажування, тощо.

3.5. Усі кредити, отримані під час академічної мобільності, які погоджено в Договорі про співпрацю із ЗВО та підтверджено Академічною довідкою, мають бути перезараховані без затримки та входити до кваліфікації Учасника без будь-якої додаткової роботи чи оцінювання. Договір про співпрацю із ЗВО – формалізована домовленість про організацію кредитної мобільності та визнання кредитів, підписана до початку періоду мобільності Учасником, ІКБГІ НАН України та закладом вищої освіти, що приймає. Договір має на меті

надати Учаснику гарантії, що кредити, отримані протягом періоду мобільності, будуть визнані.

3.5.1. Освітні компоненти, які опановуються протягом періоду мобільності, не можуть бути відібрані на основі їх еквівалентності освітнім компонентам, які пропонуються в аспірантурі ІКБГІ НАН України. Результати навчання за повною освітньою програмою за кордоном мають бути сумісними з результатами навчання за програмою, яку опановує Учасник в аспірантурі ІКБГІ НАН України та для якої буде надано визнання після періоду навчання за кордоном, або доповнювати їх.

3.5.2. Заміна еквівалентної кількості кредитів ОНП в аспірантурі ІКБГІ НАН України кредитами, отриманими у закладі, що приймає, має бути гнучкою і прозорою.

3.5.3. Договір про практику/стажування містить опис навчальних заходів, які має реалізувати Учасник під час опанування зазначеної освітньої компоненти, умов проходження практики/стажування відповідно до освітньої програми та чітко визначені результати навчання із їх зазначенням у Сертифікаті/Щоденнику практики.

3.5.4. Кількість кредитів, отриманих у закладі, що приймає, має відповідати певному періоду навчання за кордоном.

3.5.5. Після підписання трьома сторонами Договір про навчання (про практику/стажування) може бути змінений у випадку необхідності за згодою усіх трьох сторін.

3.5.6. У спільних програмах (програмах подвійного диплому) закладами-партнерами запроваджуються узгоджені схеми мобільності, що містять правила визнання кредитів. Кредити, отримані у закладі-партнері, визнаються автоматично за виконання усіх умов Договору.

3.5.7. ІКБГІ НАН України повністю визнає узгоджену в Договорі про співпрацю (якщо це передбачено) та підтверджену Академічною довідкою кількість кредитів ЄКТС, перезараховує їх в ОНП Учасника та використовує для виконання кваліфікаційних вимог. За необхідності отримані оцінки конвертуються.

3.5.8. Дисципліни, успішно опановані за кордоном, входять в Академічну довідку під оригінальними назвами та з їх перекладом державною мовою.

3.5.9. Після проходження практики/стажування за кордоном зарахування кредитів документується у Сертифікаті або іншому документі про практику/стажування та Додатку до диплому.

3.5.10. Сертифікат або інший документ про практику/стажування забезпечує прозорість та роз'яснення значення досвіду практичної роботи Учасника. Видається закладом вищої освіти (науковою установою), що приймає, після завершення практики/стажування. Може бути доповнений іншими додатковими документами, зокрема, рекомендаційними листами.

3.6. Одноосібне рішення в.о. завідувача відділом аспірантури про перезарахування обов'язкових освітніх компонент може бути ухвалене за таких умов:

- при порівнянні навчального плану ОП та академічної довідки, чи витягу з навчальної картки здобувача вищої освіти, назви освітніх компонент ідентичні або мають незначну стилістичну відмінність;

- якщо збігається загальна кількість кредитів ЄКТС, виділених на опанування цієї освітньої компоненти.

3.7. Якщо одноосібне рішення щодо перезарахування обов'язкових освітніх компонент в.о. завідувача відділом аспірантури не ухвалено, формується експертна комісія у складі викладача дисципліни, гаранта ОНП, в.о.завідувача відділом аспірантури.

3.8. Експертна комісія розглядає заяву особи, що бажає продовжувати навчання в аспірантурі ІКБГІ НАН України, вивчає документи про попередні результати його навчання.

3.9. Експертна комісія ухвалює рішення про перезарахування обов'язкових освітніх компонент, якщо:

- назви освітніх компонент мають значні розбіжності, але при порівнянні робочих програм компонент збігаються змістова частина та вимоги до програмних результатів навчання (знань, умінь і навичок) здобувача вищої освіти;

- загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС), відведений на вивчення освітніх компонент, не менший від 75% обсягу компоненти, передбаченої навчальним планом ОНП, а змістова частина та вимоги до програмних результатів навчання (знань, умінь і навичок) здобувача вищої освіти збігаються.

3.10. Експертна комісія може рекомендувати вченій раді: повне визнання, обмежене визнання та невизнання.

Повне визнання рекомендується в разі, коли вивчена в іншому ЗВО освітня компонента входить до відповідного навчального плану/робочого навчального плану в аспірантурі ІКБГІ НАН України і збігається щодо запланованих результатів навчання (знань, умінь і навичок), але має відмінності в кількості виділених для вивчення компоненти кредитів ЄКТС (не більше як 25 %).

Обмежене визнання можливе в тому разі, коли освітні компоненти, вивчені в іншому ЗВО, визнаються, але не повністю, і за окремими темами (модулями) необхідно додатково проводити переатестацію. Тоді перезарахування може відбутися за результатами виконання індивідуального завдання, проходження випробування або співбесіди. Переатестацію проводить викладач, за яким закріплена відповідна обов'язкова освітня компонента.

Не визнаються результати навчання та не присвоюються залікові кредити за обов'язкові компоненти, що не забезпечують виконання вимог відповідної ОНП щодо формування очікуваних програмних результатів навчання (знань, умінь, навичок).

3.11. Свій висновок про можливість (неможливість) перезарахування обов'язкової освітньої компоненти експертна комісія фіксує на заяві особи, яка бажає продовжувати навчання в аспірантурі ІКБГІ НАН України.

3.12. Наявність неперезарахованої обов'язкової компоненти, яка передбачена навчальним планом (робочим навчальним планом) ОНП, прирівнюється до академічної заборгованості з визначенням терміну її ліквідації.

3.13. Особам, які повторно вступають до аспірантури ІКБГІ НАН України, можуть визнаватись та перезарахуватись до 60 ЄКТС, отриманих в межах попередньої ОНП підготовки, з урахуванням вимог стандартів освіти та

Правил прийому на навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) та наукового рівнів вищої освіти в ІКБГІ НАН України на відповідний рік.

3.14. Особам, які вступають до аспірантури ІКБГІ НАН України для одночасного навчання за іншою спеціальністю і здобувають ступінь вищої освіти не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план, компоненти перезараховуються аналогічно.

3.15. У разі перезарахування освітньої компоненти форма контролю та раніше здобута оцінка навчальних досягнень здобувача вищої освіти залишаються незмінними, а її кредитний вимір відповідає кредитному виміру цієї компоненти в чинному навчальному плані.

3.16. Особа, яка бажає продовжувати навчання в аспірантурі ІКБГІ НАН України, має право відмовитися від перезарахування освітньої компоненти, якщо її не влаштовує отримана раніше оцінка, та вивчати відповідну компоненту повторно або скласти її як академічну різницю.

3.17. У разі, якщо навчальні досягнення особи з освітньої компоненти, що вивчалася нею раніше, були оцінені декількома оцінками, то при її перезарахуванні виставляється середня оцінка.

3.18. Перезарахування раніше вивчених освітніх компонент як вибіркового здійснює в.о. завідувача відділом аспірантури за заявою особи, яка поновлюється/переводиться до аспірантури ІКБГІ НАН України у межах, визначених навчальним планом для вибіркового компонент. Перезарахування вибіркового компонент здійснюється без порівняння з навчальним планом підготовки здобувача.

3.19. Перезарахування освітньої компоненти здійснюється (за потреби) з переведенням оцінки, отриманої за результатами попереднього навчання до оцінки за шкалою, прийнятою в аспірантурі ІКБГІ НАН України.

Рівень досягнень (бали за освітню діяльність)	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90 – 100	A	відмінно	зараховано
75 – 89	B	добре	
60 – 74	C	задовільно	
1 – 59	D	незадовільно	не зараховано

3.20. До відома викладачів доводиться факт участі здобувача у програмі академічної мобільності, перезарахування відповідних дисциплін, їх занесення в індивідуальний навчальний план.

3.21. При перезарахуванні освітніх компонент особам, навчальні досягнення яких не оцінювалися за 100-бальною шкалою, одержані ними оцінки переводяться у 100-бальну шкалу за відповідними мінімальними значеннями шкали, чинної в аспірантурі ІКБГІ НАН України.

3.22. Освітні компоненти перезараховуються зі збереженням загального річного обсягу кредитів ЄКТС (годин) та з урахуванням структурно-логічної схеми підготовки фахівців.

3.23. Результати перезарахування вносяться до індивідуального навчального плану аспіранта (із зазначенням, у якому ЗВО отримані ці результати) і до академічної довідки. Академічна довідка зберігається в особовій справі аспіранта.

IV. Порядок визначення академічної різниці

4.1. Академічна різниця – розбіжність, що утворилася внаслідок відмінностей у навчальному плані за ОНП, за якою здобувач навчався, і ОНП за спеціальністю, за якою буде навчатися.

4.2. Визначення академічної різниці з навчальних дисциплін здійснюється в.о. завідувача відділом аспірантури.

4.3. Академічну різницю становлять дисципліни, які на момент переведення (поновлення) особою не вивчались або загальний обсяг годин (кредитів), відведений на вивчення дисципліни, менший ніж 75% обсягу дисципліни, передбаченої навчальним планом ОНП ІКБГІ НАН України.

4.4. Академічною різницею не вважаються:

- навчальні дисципліни за вибором аспіранта;
- розбіжність у формі підсумкового контролю «екзамен» - «залік» (бали, отримані за залік, можуть бути зараховані як екзамен).

4.5. Проходження практики не включається в академічну різницю, а вноситься до індивідуального навчального плану здобувача на наступний навчальний семестр (рік).

4.6. Вибіркові навчальні дисципліни, вивчені у попередньому закладі вищої освіти, за заявою здобувача вищої освіти можуть бути перезараховані повністю, а їх обсяг визначається кількістю кредитів ЄКТС у межах дисциплін навчального плану ОНП ІКБГІ НАН України.

4.7. Недостатній обсяг кредитів здобувач повинен ліквідувати.

4.8. Якщо навчальним планом передбачено складання заліку та екзамену з навчальної дисципліни, то до академічної різниці виноситься екзамен.

Якщо навчальним планом передбачено складання заліку з однієї навчальної дисципліни, то до академічної різниці виноситься залік.

4.9. Порядок та термін ліквідації академічної різниці визначається розпорядженням в.о. завідувача відділом аспірантури та зберігається в особовій справі аспіранта.

4.10. Основною формою оволодіння навчальним матеріалом під час ліквідації академічної різниці є самостійна робота. З метою сприяння підготовки до складання академічної різниці, здобувачу надається необхідна консультативно-роз'яснювальна допомога. Викладач відповідної дисципліни надає необхідні навчально-методичні вказівки та рекомендації для самостійної роботи, забезпечує достатній рівень консультативної допомоги та об'єктивний підсумковий контроль знань.

V. Оформлення документів

5.1 Підготовка матеріалів щодо перезарахування дисциплін та визначення академічної різниці покладається на в.о. завідувача відділом аспірантури, якому подано заяву на навчання.

5.2 Академічна довідка та подання щодо академічної різниці навчальних дисциплін зберігаються у особовій справі аспіранта.

5.3 До індивідуального навчального плану аспіранта вносять записи про перезарахування результатів заліків та екзаменів, які засвідчуються підписом в.о. завідувача відділом аспірантури. Оцінки проставляються за чинною в ІКБГІ НАН України шкалою.

5.4 Для осіб, які мають іноземні документи про освіту, визнання результатів навчання та академічної різниці здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти та науки України від 05.05.2015 р. №504.

VI. Прикінцеві положення

6.1. Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в аспірантурі ІКБГІ НАН України приймається на засіданні вченої ради та затверджується наказом директора.

6.2 Зміни до Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в аспірантурі ДУ «ІХБГ НАН України» приймаються в такому ж порядку, що і саме Положення.